

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PRZEDKLINICZNA I ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Koronawirusy człowieka i ich miejsce w medycynie	3
<i>Anna Golke, Tomasz Dzieciatkowski</i>	
Koronawirus ciężkiego zespołu oddechowego (severe acute respiratory syndrome 1, SARS-CoV-1)	5
Koronawirus zespołu oddechowego Bliskiego Wschodu (Middle East respiratory syndrome-related coronavirus, MERS-CoV)	6
Koronawirus 2 ciężkiego zespołu oddechowego (severe acute respiratory syndrome coronavirus 2, SARS-CoV-2) i choroba COVID-19 (Coronavirus Disease 2019)	7
2. Koronawirus SARS-CoV-2: jego budowa i warianty	9
<i>Tomasz Dzieciatkowski, Anna Golke</i>	
3. Epidemiologia zakażeń COVID-19	15
<i>Tomasz Dzieciatkowski, Anna Golke</i>	
4. Przegląd hipotez tłumaczących różnice zapadalności i śmiertelności w COVID-19 między poszczególnymi krajami	21
<i>Krzysztof J. Filipiak, Tomasz Dzieciatkowski</i>	
5. Diagnostyka zakażeń COVID-19	37
Diagnostyka molekularna zakażeń SARS-CoV-2	37
<i>Tomasz Dzieciatkowski, Paula Dobosz</i>	
Diagnostyka serologiczna zakażeń SARS-CoV-2	43
<i>Tomasz Dzieciatkowski, Paula Dobosz</i>	
Diagnostyka laboratoryjna zakażeń SARS-CoV-2	47
<i>Aleksandra Gąsecka-van der Pol, Krzysztof J. Filipiak</i>	
Badania obrazowe w diagnostyce zakażeń COVID-19	52
<i>Jerzy Walecki, Katarzyna Życińska, Waldemar Wierzba, Mariusz Furmanek</i>	
6. Farmakoterapia zakażeń SARS-CoV-2 i choroby COVID-19	69
<i>Krzysztof J. Filipiak</i>	
Ogólne zasady farmakoterapii	69
Zmienność zaleceń terapeutycznych	70
Przegląd leków postulowanych do stosowania i stosowanych w zakażeniach wirusem SARS-CoV-2 i w chorobie COVID-19	72
Inne związki o niespecyficznym i słabo udokumentowanym działaniu immunomodulującym lub innych działaniach anty-COVID-19	94
Inne leki stosowane i postulowane do stosowania w chorobie COVID-19	96
Ziołolecznictwo i medycyna chińska	98

CZĘŚĆ KLINICZNA I ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE

7. Zakażenia SARS-CoV-2 w przewlekłych chorobach płuc	105
<i>Piotr Kuna, Adam Jerzy Białas</i>	
Wprowadzenie	105
Asthma	109
Przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP)	121
Choroby śródmiąższowe płuc	123
Niewydolność oddechowa i zespół ostrej niewydolności oddechowej (ARDS)	127
Procedury generujące aerozol w praktyce pulmonologicznej	128
8. Schorzenia kardiologiczne a COVID-19	133
Odrębności leczenia w kardiologii ambulatoryjnej	133
<i>Agnieszka Kapłon-Cieślicka</i>	
Odrębności leczenia w kardiologii inwazyjnej	144
<i>Miłosz Jaguszewski</i>	
Odrębności leczenia w elektrokardiologii	150
<i>Marek Kiliszek</i>	
Kardiologia sportowa i wysiłek fizyczny a COVID-19	154
<i>Marek Postuła, Łukasz Małek</i>	
9. Schorzenia naczyniowe a COVID-19	163
Nadciśnienie tętnicze w czasach pandemii COVID-19	163
<i>Dorota Dworakowska, Krzysztof Narkiewicz</i>	
Choroby żyłne – od endothelitis do powikłań zakrzepowo-zatorowych	174
<i>Anna E. Płatek, Filip M. Szymański</i>	
10. Zakażenia COVID-19 wśród pacjentów z cukrzycą i otyłością	183
<i>Anna Jeznach-Steinhagen, Iwona Boniecka</i>	
Zakażenia wśród pacjentów z cukrzycą i otyłością	183
Zakażenia wśród pacjentów z otyłością	190
11. Zakażenia SARS-CoV-2 wśród pacjentów z przewlekłą chorobą nerek	199
<i>Magdalena Kucharczyk, Jolanta Małyszko</i>	
Epidemiologia i przebieg kliniczny	200
Ostra niewydolność nerek (acute kidney injury, AKI) u pacjentów z COVID-19	200
Postępowanie z pacjentem z AKI wymagającym leczenia nerkozastępczego	202
Postępowanie z pacjentem z AKI niewymagającym leczenia nerkozastępczego	203
COVID a przewlekła choroba nerek	203
Pacjenci dializowani	204
12. Zakażenia COVID-19 u pacjentów onkologicznych i transplantacyjnych	209
Zakażenia COVID-19 u pacjentów onkologicznych	209
<i>Małgorzata Osmola</i>	
Zakażenia SARS-CoV-2 w hematologii i transplantologii	218
<i>Agnieszka Tomaszewska</i>	

13. COVID-19 a gastroenterologia i hepatologia	229
<i>Michał Łodyga, Grażyna Rydzewska</i>	
Patomechanizm objawów gastroenterologicznych w COVID-19	231
Leczenie objawów gastroenterologicznych	233
Powikłania gastroenterologiczne	233
Nieswoiste choroby zapalne jelit (NChZJ)	234
Przewlekłe choroby wątroby	236
Endoskopia	236
14. COVID-19 a ginekologia i położnictwo, potencjalny wpływ na płodność	241
<i>Piotr Węgrzyn, Michał Chojnacki</i>	
15. Zakażenie COVID-19 a choroby reumatyczne	251
<i>Katarzyna Życińska, Marek Brzosko</i>	
Edukacja pacjenta, profilaktyka infekcji	253
16. COVID-19 a otolaryngologia	263
<i>Piotr H. Skarżyński, Magda Żelazowska-Sobczyk</i>	
Wprowadzenie	263
Zabiegi otolaryngologiczne	264
Diagnostyka przedoperacyjna w kierunku COVID-19 i środki ochrony indywidualnej	268
COVID-19 a niektóre leki w otolaryngologii	270
Higiena górnych dróg oddechowych	271
Utrata węchu i smaku jako jeden z objawów COVID-19	271
Dobór aparatów słuchowych	272
Rozwiązania telemedyczne	272
17. COVID-19 a okulistyka	275
<i>Jacek P. Szaflik, Janusz Skrzypecki, dr n. med. Joanna Przybek-Skrzypecka</i>	
Wstęp	275
Perspektywa okulistyki: środki ochrony osobistej oraz organizacja pracy w czasie pandemii COVID-19	276
Objawy okulistyczne COVID-19	277
Leczenie COVID-19 a narząd wzroku	278
Pandemia COVID-19 a soczewki kontaktowe	279
Pandemia COVID-19 a obustronne operacje zaćmy	280
COVID-19 a teleokulistyka	281
18. COVID-19 a dermatologia	283
<i>Marta Kurzeja, Małgorzata Olszewska, Lidia Rudnicka</i>	
Objawy dermatologiczne COVID-19 u dorosłych	283
Zmiany dermatologiczne w przebiegu COVID-19 u dzieci	285
Zmiany skórne związane ze stosowaniem środków ochrony indywidualnej i dezynfekcją	286
Leczenie chorób dermatologicznych w czasie pandemii COVID-19	287
19. COVID-19 u dzieci	291
<i>Jan Łukasik, Andrea Horvath</i>	
Wieloukładowy zespół zapalny u dzieci	294

20. Objawy ze strony układu nerwowego w przebiegu COVID-19 i zakażenia SARS-CoV-2	299
<i>Stanisław Słyk, Izabela Domitrz</i>	
Wstęp	299
Mechanizmy neuroinfekcji	300
Objawy i powikłania neurologiczne neuroinfekcji SARS-CoV-2	301
SARS-CoV-2 a zespół Guillaina-Barrégo	303
COVID-19 i niewydolność oddechowa	304
Powikłania neurologiczne COVID-19 – wnioski	305
Neurologia w czasach pandemii COVID-19	305
21. SARS-CoV-2 a postępowanie w leczeniu pacjentów stomatologicznych	309
<i>Maciej R. Czerniuk, Jacek Nowak, Andrzej Wojtowicz</i>	
22. Choroby tarczycy w czasach pandemii COVID-19	315
<i>Dorota Dworakowska, Marek Bolanowski, Marek Ruchała</i>	
23. Wpływ pandemii COVID-19 na postępowanie w endokrynologii	319
<i>Beata Rak, Urszula Ambroziak</i>	
Wstęp	319
Niedoczynność kory nadnerczy	320
Guzy przysadki	322
Hiponatremia i moczówka prosta	324
24. Telemedycyna w czasach COVID-19 – niespodziewany zwycięzca	327
<i>Łukasz Kołtowski, Bartosz Krzowski, Jan Pachocki</i>	
Zdalne monitorowanie pacjenta z chorobami przewlekłymi	328
W jakim zakresie prawo pozwala na stosowanie telemedycyny?	330
Udzielanie świadczeń telemedycznych – zalecenia dla lekarza i pacjenta	331
25. COVID-19 a medycyna ratunkowa	333
<i>Łukasz Szarpak</i>	
Kompresja klatki piersiowej	334
Zabezpieczenie dróg oddechowych i wentylacja	337
Dostęp donaczyniowy	339
Sposoby podażu leków	341
26. Metody profilaktyki COVID-19	343
Maseczki i ich zastosowanie w profilaktyce COVID-19	343
<i>Łukasz Szarpak</i>	
Szczepionki przeciwko SARS-CoV-2 i ich perspektywy	350
<i>Tomasz Dzieciatkowski, Karolina Piekarska</i>	
27. Statystyki pandemii COVID-19 dostępne w trakcie opracowywania monografii	357
<i>Carlo Bieńkowski, Tomasz Dzieciatkowski, Krzysztof J. Filipiak</i>	
Indeks	